Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2024. gada 14. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Direktīva 2014/17/ES – 25. panta 3. punkts – Patērētāju kredītlīgumi saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu – Pirmstermiņa atmaksa – Kredīta devēja zaudējumu atlīdzināšana – Kredīta devējam atrautā peļņa – Atrautās peļņas aprēķināšanas metode

Lietā C-536/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Ravensburg* (Rāvensburgas apgabaltiesa, Vācija) iesniegusi ar 2022. gada 8. augusta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 10. augustā, tiesvedībā

MW,

CY

pret

VR Bank Ravensburg-Weingarten eG,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši Z. Čehi [*Z. Csehi*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un D. Gracijs [*D. Gratsias*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *VR Bank Ravensburg-Weingarten eG* vārdā – *T. Winter*, *Rechtsanwalt*,

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *M. Hellmann*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Auvret*, *H. Tserepa-Lacombe* un *G. von Rintelen*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2023. gada 28. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV 2014, L 60, 34. lpp.) 25. panta 3. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp MW un CY, diviem patērētājiem, kuru domicils ir Vācijā, un *VR Bank Ravensburg-Weingarten eG*, Vācijā reģistrētu kredītiestādi (turpmāk tekstā – "*VR Bank*"), par prasību atmaksāt kompensāciju, kas samaksāta par patērētājam izsniegta un mājokļa nekustamā īpašuma iegādei paredzēta kredīta pirmstermiņa atmaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2008/48/EK

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp.) 16. pantā "Pirmstermiņa atmaksa" ir noteikts:

"[..]

2. Ja kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa, kreditors ir tiesīgs saņemt godīgu un objektīvi pamatotu kompensāciju par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar kredīta atmaksu pirms termiņa, ar nosacījumu, ka kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa laika periodā, attiecībā uz kuru ir noteikta fiksēta aizņēmuma likme.

Šāda kompensācija nevar pārsniegt 1 % no kredīta apjoma, kas ir atmaksāts pirms termiņa, ja laikposms starp pirmstermiņa atmaksu un kredītlīguma izbeigšanos, par ko panākta vienošanās, pārsniedz vienu gadu. Ja šis laikposms nepārsniedz vienu gadu, kompensāciju var noteikt ne augstāku par 0,5 % no kredīta apjoma, kas ir atmaksāts pirms termiņa.

[..]

4. Dalībvalstis var noteikt, ka:

a) kreditors var pieprasīt šādu kompensāciju vienīgi ar nosacījumu, ja pirms termiņa atmaksātā summa pārsniedz valsts tiesību aktos noteikto robežlielumu. Šis robežlielums nav lielāks par [..] 10 000 [EUR] jebkurā divpadsmit mēnešu periodā;

b) kreditors izņēmuma kārtā var pieprasīt lielāku kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka zaudējumi, ko tas cietis no pirmstermiņa atmaksas, pārsniedz saskaņā ar 2. punktu noteikto summu.

Ja kreditora pieprasītā kompensācija pārsniedz faktiski ciestos zaudējumus, patērētājs var pieprasīt atbilstošu samazinājumu.

Šādā gadījumā zaudējumus veido starpība starp sākotnēji nolīgto procentu likmi un procentu likmi, par kādu kreditors var aizdot pirms termiņa atmaksāto summu tirgū pirmstermiņa atmaksas veikšanas laikā, un to noteikšanā ņem vērā pirmstermiņa atmaksas ietekmi uz administratīvajām izmaksām.

[..]"

Direktīva 2014/17

4 Direktīva 2008/48 tika grozīta ar Direktīvu 2014/17.

5 Direktīvas 2014/17 5.–7., 21. un 66. apsvērums ir formulēts šādi:

"(5) Lai veicinātu, ka izveidojas labi funkcionējošs iekšējais tirgus ar augstu aizsardzības līmeni patērētājiem attiecībā uz kredītlīgumiem saistībā ar nekustamo īpašumu, un lai nodrošinātu, ka patērētāji, kuri vēlas noslēgt tādus līgumus, varētu to darīt ar pārliecību, ka iestādes, ar kurām tie sadarbojas, veic savu darbu profesionāli un atbildīgi, vairākās jomās ir jāizveido atbilstīgi saskaņots [Eiropas] Savienības tiesiskais regulējums, kurā ņemtu vērā atšķirības kredītlīgumos, kuras jo īpaši rodas no atšķirībām valstu un reģionu nekustamā īpašuma tirgos.

(6) Tādēļ ar šo direktīvu būtu jāizveido pārredzamāks, efektīvāks un konkurētspējīgāks iekšējais tirgus, izmantojot konsekventus, elastīgus un godīgus kredītlīgumus saistībā ar nekustamo īpašumu, vienlaikus sekmējot ilgtspējīgu aizdošanu un aizņemšanos, kā arī finansiālu iekļaušanu, un tādējādi nodrošinot augstu aizsardzības līmeni patērētājiem.

(7) Lai izveidotu patiesu iekšējo tirgu ar augstu un līdzvērtīgu aizsardzības līmeni patērētājiem, šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi, kas maksimāli saskaņoti saistībā ar informācijas sniegšanu pirms kredītlīguma slēgšanas, izmantojot Eiropas standartizētās informācijas lapu (ESIL), un [gada procentu likmes (GPL)] aprēķināšanu. Tomēr, ņemot vērā kredītlīgumu saistībā ar nekustamo īpašumu specifiku un atšķirības tirgus norisēs un apstākļos dalībvalstīs, jo īpaši attiecībā uz tirgus struktūru un tirgus dalībniekiem, pieejamo produktu kategorijām un kredīta piešķiršanas procesā izmantotajām procedūrām, dalībvalstīm būtu jāatļauj saglabāt vai ieviest noteikumus, kas ir stingrāki nekā šajā direktīvā paredzētie noteikumi, jomās, kuras nav skaidri norādītas kā tādas, kurās veicama maksimāla saskaņošana. Šāda mērķtiecīga pieeja ir vajadzīga, lai neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz patērētāju aizsardzības līmeni saistībā ar kredītlīgumiem, uz kuriem attiecas šī direktīva. Piemēram, būtu jāatļauj dalībvalstīm saglabāt vai pieņemt stingrākus noteikumus attiecībā uz zināšanu un kompetences prasībām darbiniekiem un attiecībā uz instrukcijām ESIL aizpildīšanai.

[..]

(21) [..] Šai direktīvai nebūtu jāietekmē valstu vispārējās līgumtiesības, piemēram, noteikumi par līguma spēkā esamību, sagatavošanu vai sekām, ciktāl vispārējo līgumtiesību aspekti šajā direktīvā nav reglamentēti.

[..]

(66) Patērētāja spējai atmaksāt kredītu pirms kredītlīguma termiņa beigām var būt svarīga loma, veicinot konkurenci iekšējā tirgū un Savienības pilsoņu pārvietošanās brīvību, kā arī palīdzot nodrošināt elastību kredītlīguma spēkā esamības laikā, kas vajadzīga, lai veicinātu finanšu stabilitāti atbilstīgi Finanšu stabilitātes padomes ieteikumiem. Tomēr pastāv būtiskas atšķirības starp valstu principiem un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem patērētājiem ir iespēja veikt sava kredīta pirmstermiņa atmaksu, un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šāda atmaksa var notikt. Atzīstot hipotekāro tirgu finansēšanas mehānismu daudzveidību un dažādo pieejamo produktu klāstu, tomēr ir būtiski Savienības līmenī noteikt konkrētus standartus attiecībā uz pirmstermiņa kredīta atmaksu, lai nodrošinātu to, ka patērētājiem ir iespēja izpildīt savas saistības pirms kredītlīgumā noteiktā termiņa un pārliecība, ka tie var salīdzināt piedāvājumus, lai atrastu vislabākos produktus, kas apmierinātu viņu vajadzības. Tādēļ dalībvalstīm vai nu ar tiesību aktiem, vai ar citiem līdzekļiem, tādiem kā līguma klauzulas, būtu jānodrošina, lai patērētājiem ir tiesības uz pirmstermiņa atmaksu. Tomēr dalībvalstīm būtu jāspēj noteikt nosacījumus, kā šādas tiesības izmantot. Šie nosacījumi var ietvert tiesību izmantošanas laika ierobežojumus, atšķirīgus noteikumus atkarībā no aizņēmuma likmes veida vai ierobežojumus attiecībā uz gadījumiem, kādos šīs tiesības var izmantot. Ja pirmstermiņa atmaksa notiek laikposmā, kurā tiek piemērota fiksēta aizņēmuma likme, dalībvalsts var paredzēt, ka šo tiesību izmantošana ir atkarīga no tā, vai patērētājam ir likumīga interese. Šāda likumīga interese var rasties, piemēram, patērētāja laulības šķiršanas vai bezdarba gadījumā. Dalībvalstu noteiktie nosacījumi var paredzēt, ka kreditors ir tiesīgs saņemt taisnīgu un objektīvi pamatotu kompensāciju par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar kredīta pirmstermiņa atmaksu. Gadījumos, kad dalībvalstis paredz, ka kreditors ir tiesīgs saņemt kompensāciju, šādai kompensācijai vajadzētu būt taisnīgai un objektīvi pamatotai kompensācijai par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar kredīta pirmstermiņa atmaksu saskaņā ar valsts noteikumiem par kompensāciju. Kompensācijas apmēram nebūtu jāpārsniedz kreditora finansiālo zaudējumu apmērs."

6 Šīs direktīvas 1. pantā "Priekšmets" ir paredzēts:

"Šajā direktīvā ir noteikts kopējs regulējums dažiem aspektiem dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz līgumiem, kuri ietver tādu kredītu patērētājiem, kas nodrošināts ar hipotēku vai citādi un kas attiecas uz mājokļa nekustamo īpašumu [..]."

7 Minētās direktīvas 2. panta "Saskaņošanas līmenis" 1. punktā ir noteikts:

"Šī direktīva neliedz dalībvalstīm saglabāt vai ieviest stingrākus noteikumus, lai aizsargātu patērētājus, ar noteikumu, ka šādi noteikumi ir saderīgi ar to pienākumiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem."

8 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 4. pantu "Definīcijas":

"Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

[..]

13) “kredīta kopējās izmaksas patērētājam” ir kopējās kredīta izmaksas patērētājam, kā definēts [Direktīvas 2008/48] 3. panta g) punktā, tostarp īpašuma vērtēšanas izmaksas, ja šāda vērtēšana ir vajadzīga, lai saņemtu kredītu, bet neietverot reģistrācijas maksu par nekustamā īpašuma īpašumtiesību nodošanu. Tajās neietver maksas, kas patērētājam jāmaksā par kredītlīgumā noteikto saistību neievērošanu;

[..].”

9 Direktīvas 2014/17 14. panta “Pirmslīguma informācija” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks vai ieceltais pārstāvis sniedz patērētājam individualizētu informāciju, kas nepieciešama, lai salīdzinātu tirgū pieejamos kredītus, izvērtētu to ietekmi un pieņemtu apzinātu lēmumu par kredītlīguma slēgšanu:

[..]

2. Individualizētu informāciju, kas minēta 1. punktā, papīra formā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju sniedz, izmantojot II pielikumā izklāstīto ESIL.”

10 Šīs direktīvas 25. pantā “Pirmstermiņa atmaksa” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai patērētājam būtu tiesības pilnībā vai daļēji izpildīt savas kredītlīgumā noteiktās saistības pirms minētā līguma termiņa beigām. Šādos gadījumos patērētājam ir tiesības uz kredīta kopējo izmaksu patērētājam samazinājumu, šādam samazinājumam sastāvot no procentiem un izmaksām par līguma atlikušo darbības laiku.

[..]

3. Dalībvalstis var noteikt, ka kreditors ir tiesīgs saņemt taisnīgu un objektīvu kompensāciju, ja tā ir pamatota, par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar pirmstermiņa atmaksu, bet nepiemēro patērētājam sankcijas. Šajā saistībā kompensācijas apmērs nepārsniedz kreditora finansiālo zaudējumu. Ievērojot minētos nosacījumus, dalībvalstis var paredzēt, ka kompensācija nevar pārsniegt noteiktu līmeni vai ka to var atļaut tikai uz noteiktu laiku.

4. Ja patērētājs vēlas izpildīt savas kredītlīgumā noteiktās saistības pirms līguma termiņa beigām, kreditors nekavējoties tūlīt pēc pieprasījuma saņemšanas sniedz patērētājam papīra formā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju informāciju, kas vajadzīga minētās iespējas apsvēršanai. Minētajā informācijā aprēķina ietekmi, ko patērētājam rada viņa saistību izpilde pirms kredītlīguma termiņa beigām, un skaidri izklāsta visus izmantotos pieņēmumus. Visi izmantotie pieņēmumi ir samērīgi un pamatoti.

[..]”

11 Minētās direktīvas II pielikums “Eiropas standartizētā informācijas lapa (ESIL)” A daļā ir ietverts ESIL paraugs. Šajā paraugā ir paredzēts, ka šajā lapā ir jānorāda vismaz šāda informācija:

“[..]

9. Pirmstermiņa atmaksa

Jūs varat veikt šā aizdevuma pilnīgu vai daļēju pirmstermiņa atmaksu.

[..]

(Attiecīgos gadījumos) Maksa par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu: [ierakstīt summu vai, ja tas nav iespējams, aprēķina metodi]

[..].”

12 Šajā II pielikumā ir iekļauta arī B daļa “Instrukcijas ESIL aizpildīšanai”, kura ir formulēta šādi:

“Aizpildot ESIL, jāievēro vismaz šādas instrukcijas. Tomēr dalībvalstis var sīkāk izstrādāt vai precizēt instrukcijas ESIL aizpildīšanai.

[..]

Iedaļa “9. Pirmstermiņa atmaksa”

[..]

2. Iedaļā par maksu saistībā ar aizdevuma pirmstermiņa atmaksu kreditors vērš patērētāja uzmanību uz jebkādu maksu par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu vai citiem izdevumiem saistībā ar pirmstermiņa atmaksu, lai nodrošinātu kompensāciju kreditoram, un, ja iespējams, norāda to summu. Ja kompensācijas summa ir atkarīga no vairākiem faktoriem, piemēram, no jau atmaksātās summas vai pirmstermiņa atmaksas brīdī spēkā esošās procentu likmes, kreditors norāda, kādā veidā tiks aprēķināta kompensācija, un norāda, kāda varētu būt maksas maksimālā summa vai arī – ja tas nav iespējams – ilustratīvu piemēru, lai patērētājam parādītu kompensācijas apjomu dažādu varbūtējo scenāriju gadījumā.”

Vācijas tiesības

13 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vācijas Civilkodekss, turpmāk tekstā – “*BGB*”) 249. panta “Zaudējumu atlīdzības veids un apmērs” 1. punktā ir paredzēts:

“Personai, kurai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ir pienākums atjaunot stāvokli, kāds būtu bijis, ja apstāklis, kas pamato pienākumu atlīdzināt zaudējumus, nebūtu iestājies.”

14 *BGB* 252. pants “Atrautā peļņa” ir formulēts šādi:

“Atlīdzināmie zaudējumi ietver arī atrauto peļņu. Ar “atrauto peļņu” saprot peļņu, ko būtu pamatoti sagaidīt parastā lietu gaitā vai īpašos apstākļos, it īpaši atkarībā no veiktajiem pasākumiem un spertajiem soļiem.”

15 *BGB* 490. panta “Ārkārtas tiesības izbeigt līgumu” 2. punktā ir paredzēts:

“Kredītņēmējs, ievērojot 488. panta 3. punkta otrajā teikumā paredzētos termiņus, var priekšlaicīgi izbeigt kredītlīgumu, kuram ir fiksēta aizņēmuma likme un kurš ir nodrošināts ar nekustamā īpašuma vai kuģa ķīlas tiesībām, ja to prasa pamatotas intereses un ir pagājuši seši mēneši kopš kredīta pilnīgas saņemšanas. Šādas intereses pastāv it īpaši tad, ja kredītņēmējam ir nepieciešams kredīta

nodrošināšanai ar ķīlu apgrūtināto lietu izmantot citādi. Kredītņēmējam ir jāatlīdzina kredīta devējam zaudējumi, kas radušies līguma priekšlaicīgas izbeigšanas dēļ [..]."

16 *BGB* 500. panta "Kredītņēmēja tiesības izbeigt līgumu; pirmstermiņa atmaksa" 2. punktā ir noteikts:

"Kredītņēmējs jebkurā brīdī var priekšlaicīgi izpildīt visas savas no patērētāja kredītlīguma izrietošās saistības vai daļu no tām. Atkāpjoties no pirmā teikuma, kredītņēmējs, kurš ir noslēdzis patēriņa kredītlīgumu ar fiksētu aizņēmuma likmi, fiksētās likmes piemērošanas laikposmā var iepriekš izpildīt visas savas saistības vai daļu no tām tikai tad, ja viņam ir pamatota interese to darīt."

17 Direktīvas 2014/17 25. pants Vācijas tiesībās tika pārņemts ar *BGB* 502. pantu "Kompensācija par pirmstermiņa atmaksu". Šajā tiesību normā ir paredzēts:

"(1) Pirmstermiņa atmaksas gadījumā kredīta devējs var pieprasīt atbilstošu kompensāciju par zaudējumiem, kas tieši saistīti ar pirmstermiņa atmaksu, ja atmaksas brīdī kredītņēmējam ir jāmaksā procenti pēc fiksētas aizņēmuma likmes. [..]

(2) Tiesības uz kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu netiek piešķirtas, ja:

[..]

2. līgumā nav pietiekamas informācijas par līguma termiņu, tiesībām izbeigt kredītlīgumu vai par pirmstermiņa atmaksas gadījumā piemērojamās kompensācijas aprēķinu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 2019. gada 11. janvārī prasītāji pamatlietā ar *VR Bank* noslēdza patērētāja kredītlīgumu, kurš attiecās uz nekustamo īpašumu un ar kuru tiem tika piešķirta kredīta neto summa 236 000 EUR dzīvokļa iegādes nolūkos. Līdz 2029. gada 30. janvārim kredītam tika piemērota fiksēta likme. Kredītlīgumā bija iekļauti arī noteikumi par kredīta pirmstermiņa atmaksu un šādā gadījumā maksājamo kompensāciju. Noteikumā par minēto kompensāciju bija paredzēts, ka, lai aprēķinātu finansiālo kaitējumu, kas kredīta devējam nodarīts ar pirmstermiņa atmaksu, ir jābalstās uz tā saukto "pasīva un aktīva" aprēķina metodi, kuru *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) ir atzinusi par pieņemamu. Šī metode ir balstīta uz principu, ka kredīta devēja atrautā peļņa tiek aprēķināta, pamatojoties uz fiktīvu peļņu, ko tas varētu iegūt, ja pirmstermiņa atmaksas rezultātā atbrīvotie līdzekļi tiktu atkārtoti ieguldīti hipotekārajās obligācijās, kuru termiņš ir identisks kredīta termiņam.

19 Pēc tam, kad darba devējs vienu no prasītājiem pamatlietā bija pārcēlis citā darbā, viņi 2020. gada maijā pārdeva iepriekšējā punktā minēto nekustamo īpašumu par cenu 255 000 EUR. Viņi izbeidza kredīta līgumu no 2020. gada 30. jūnija. Ar 2020. gada 9. jūnija vēstuli *VR Bank* pieprasīja prasītājiem pamatlietā kompensāciju 27 614,17 EUR apmērā par kredīta pirmstermiņa atmaksu. Prasītāji pamatlietā samaksāja šo kompensāciju, bet ar 2021. gada 19. aprīļa vēstuli pieprasīja *VR Bank* to atmaksāt, jo, viņu ieskatā, šī kompensācija nebija pamatota. Tā kā *VR Bank* atteicās kompensāciju atmaksāt, prasītāji pamatlietā cēla prasību *Landgericht Ravensburg* (Rāvensburgas apgabaltiesa, Vācija), proti, iesniedzējtiesā.

20 Iesniedzējtiesa šaubās, vai *BGB* 502. pants, ar kuru *VR Bank* pamato savas tiesības saņemt kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu saskaņā ar "pasīva un aktīva" aprēķina metodi, ir saderīgs ar Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punktu. Konkrēti, ar pirmajiem diviem jautājumiem tā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punktā paredzētā kompensācija kredīta devējam par izmaksām, kuras saistītas ar kredīta pirmstermiņa atmaksu, ietver arī kredīta devējam atrauto peļņu. Ja tas tā ir, iesniedzējtiesa vēlētos uzzināt, kādas ir Savienības tiesību prasības šīs peļņas aprēķināšanai, it īpaši attiecībā uz to ienākumu ņemšanu vērā, kuri gūti no atkārtotas ieguldīšanas.

21 Šajā ziņā iesniedzējtiesas ieskatā, no vienas puses, fakts, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmo teikumu var pieprasīt tikai tādas iespējamās izmaksas, kas tieši radušās kredīta pirmstermiņa atmaksas dēļ, liedz ņemt vērā procentus, kuri patērētājam būtu bijuši jāmaksā, ja viņš nebūtu izbeidzis līgumu pirms termiņa. Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 25. panta 1. punkta otro teikumu dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka pirmstermiņa atmaksas gadījumā patērētājam ir tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tādā apmērā, kas atbilst procentiem un maksām, kuras iekasējamas atlikušajā līguma darbības laikā – tas varētu radīt tādas sekas, ka procenti un maksas par atlikušo līguma darbības laiku vairs nav jāmaksā. No otras puses, šīs tiesas ieskatā, iespēja ierobežot kompensāciju ar noteiktu laikposmu varētu liecināt par labu tam, ka kredīta devēja kompensēšanas nolūkos tiek ņemti vērā procenti, kas patērētājam būtu bijuši jāmaksā, ja tas nebūtu izbeidzis līgumu pirms termiņa.

22 Turklāt, ciktāl runa ir par Savienības tiesību prasībām attiecībā uz atrautās peļņas aprēķināšanu, iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmā teikuma formulējums, saskaņā ar kuru dalībvalstis var paredzēt, ka kredīta devējam ir tiesības uz "objektīvu" kompensāciju, nozīmējot, ka šajā aprēķinā var izmantot tikai tās izmaksas, kas faktiski un konkrēti radušās. Savukārt Direktīvas 2014/17 25. panta 4. punkta otrais teikums, saskaņā ar kuru pirmstermiņa atmaksas gadījumā kredīta devējam ir pienākums sniegt patērētājam "vismaz" informāciju ar aprēķinu par "ietekmi, ko patērētājam rada viņa saistību izpilde pirms kredītlīguma termiņa beigām, un skaidri izklāst[īt] visus izmantotos pieņēmumus", liekot domāt, ka kredīta devējs varētu pamatot tam atrauto peļņu, ņemot vērā paušālus ienākumus no šādas atmaksas ceļā iegūto summu atkārtotas ieguldīšanas.

23 Visbeidzot, iesniedzējtiesai ir šaubas, vai Direktīvas 2014/17 25. pants ir piemērojams arī situācijai, kad patērētājs mājokļa nekustamā īpašuma iegādei noslēgto patērētāja kredītlīgumu izbeidz, pamatojoties uz valsts tiesību aktos paredzētām tiesībām izbeigt līgumu pirms kredīta pirmstermiņa atmaksas kredīta devējam. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesas šaubas ir skaidrojamas ar to, ka valsts tiesībās pastāv divi dažādi kredīta devēja kompensācijas veidi atkarībā no tā, vai patērētājs, iepriekš neizbeidzot līgumu, tieši pieprasa veikt pirmstermiņa atmaksu uz *BGB* 500. panta pamata, vai arī pirmstermiņa atmaksa notiek pēc tam, kad patērētājs ir izmantojis savas *BGB* 490. pantā paredzētās ārkārtas tiesības izbeigt līgumu.

24 Šādos apstākļos *Landgericht Ravensburg* (Rāvensburgas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai jēdziens "taisnīga un objektīva kompensācija par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar pirmstermiņa atmaksu" [Direktīvas 2014/17] 25. panta 3. punktā ir jāinterpretē tādējādi, ka kompensācija aptver arī kredīta devēja atrauto peļņu, it īpaši pirmstermiņa atmaksas rezultātā nesaņemtos turpmākos procentu maksājumus?

2) Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā:

Vai Savienības tiesību normās un konkrēti [Direktīvas 2014/17] 25. panta 3. punktā ir ietvertas prasības, kuras jāņem vērā, aprēķinot atrauto peļņu, un kuras attiecas uz ienākumiem, kas būtu gūti, atkārtoti ieguldot pirms termiņa atmaksātu kredītu, kurš patērētājam izsniegts saistībā ar nekustamo īpašumu, un attiecīgi kādas ir šīs prasības?

It īpaši:

a) Vai valsts tiesiskajā regulējumā attiecībā uz aprēķinu ir jāņem vērā, kādā veidā kredīta devējs faktiski izmanto pirms termiņa atmaksāto summu?

b) Vai valsts tiesiskajā regulējumā var paredzēt kredīta devējam iespēju kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu aprēķināt, pamatojoties uz fiktīvu atkārtotu ieguldījumu drošos kapitāla tirgus instrumentos ar kredīta ilgumam atbilstošu termiņu (tā sauktā "aktīva un pasīva metode")?

3) Vai [Direktīvas 2014/17] 25. pants ir piemērojams arī situācijai, kad patērētājs patērētāja kreditēšanas līgumu, kas noslēgts saistībā ar nekustamo īpašumu, izbeidz, pamatojoties uz valsts likumdevēja paredzētām tiesībām izbeigt līgumu, pirms viņš kredīta devējam veic kredīta pirmstermiņa atmaksu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trešo jautājumu

25 Ar trešo jautājumu, kurš ir jāaplūko vispirms, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/17 25. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī tad, ja patērētājs pirms termiņa izpilda saistības, kuras viņam radušās pēc mājokļa nekustamā īpašuma iegādei noslēgta patērētāja kredītlīguma izbeigšanas valsts tiesību aktos paredzētajos nosacījumos.

26 Ciktāl *VR Bank* būtībā apgalvo, ka šis jautājums nav pieņemams, jo tas nav nozīmīgs pamatlietas risinājumam, ir jākonstatē, ka jautājums par to, vai un kādā mērā Direktīvas 2014/17 25. pants ir piemērojams tādai situācijai kā pamatlietā aplūkotā, skar minētā prejudiciālā jautājuma būtību, nevis tā pieņemamību, un tāpēc šī iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

27 Jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/17 25. panta 1. punktu dalībvalstis nodrošina, lai patērētājam būtu tiesības pilnībā vai daļēji izpildīt savas kredītlīgumā noteiktās saistības pirms minētā līguma termiņa beigām.

28 Šajā ziņā jānorāda, ka Direktīvā 2014/17 nav nekādu priekšrakstu par kārtību, kādā īstenojamas kredītņēmēja ārkārtas tiesības izbeigt līgumu, to nosacījumiem un tiesiskajām sekām. Gluži pretēji – no šīs direktīvas 21. apsvēruma izriet, ka tai nebūtu jāietekmē valstu vispārējās līgumtiesības, piemēram, noteikumi par līguma spēkā esamību, noslēgšanu vai sekām, ciktāl vispārējo līgumtiesību aspekti šajā Direktīvā 2014/17 nav reglamentēti.

29 Turklāt jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/17 2. panta 1. punktu, kas lasīts tās 7. apsvēruma gaismā, dalībvalstis patērētāju aizsardzības nolūkos var saglabāt vai ieviest stingrākus noteikumus, it īpaši attiecībā uz tirgus struktūru un tirgus dalībniekiem, pieejamo produktu kategorijām un kredīta piešķiršanas procesā izmantotajām procedūrām.

30 Tomēr dalībvalstīm, pieņemot stigrākus noteikumus, jāraugās, lai, ņemot vērā tās mērķi, tiktu nodrošināta Direktīvas 2014/17 – un konkrēti tās 25. panta – lietderīgā iedarbība (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Rust-Hackner* u.c., no C-355/18 līdz C-357/18 un C-479/18, EU:C:2019:1123, 55. un 62. punkts).

31 Šajā ziņā, kā izriet no Direktīvas 2014/17 66. apsvēruma, tās 25. panta mērķis ir ļaut patērētājiem izpildīt savas saistības pirms kredītlīgumā paredzētā datuma, lai tie varētu pēc iespējas labāk izmantot vienotā tirgus priekšrocības, it īpaši salīdzinot piedāvājumus, lai izvēlētos produktus, kas vislabāk atbilst viņu vajadzībām. Turklāt no šīs direktīvas 5. un 6. apsvēruma izriet, ka viens no tās mērķiem ir nodrošināt patērētājiem augstu aizsardzības līmeni.

32 Šādos apstākļos – kā secinājumu 82. un 83. punktā norādījis ģenerāladvokāts – Direktīvas 2014/17 25. pantā patērētājam ir atzītas pirmstermiņa atmaksas tiesības, nenosakot šo tiesību īstenošanas kārtību. Tādējādi šī kārtība ir jānosaka valsts tiesībās, tomēr šīs direktīvas mērķim būtu pretrunā atzīt, ka aizsardzība, ko minētā direktīva sniedz patērētājam, ir atkarīga no izvēles, ko patērētājs attiecīgā gadījumā izdara par labu vienai vai otrai no šīm kārtībām, proti, īsteno savas tiesības izbeigt kredītlīgumu saskaņā ar valsts tiesībām, pirms tiek veikta kredīta pirmstermiņa atmaksa.

33 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/17 25. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī tad, ja patērētājs pirms termiņa izpilda saistības, kuras viņam radušās pēc mājokļa nekustamā īpašuma iegādei noslēgta patērētāja kredītlīguma izbeigšanas valsts tiesību aktos paredzētajos nosacījumos.

Par pirmo jautājumu

34 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā, lai saņemtu taisnīgu un objektīvu kompensāciju – uz ko kredīta devējam ir tiesības saskaņā ar šo tiesību normu – par iespējamām izmaksām, kas tieši radušās saistībā ar kredīta pirmstermiņa atmaksu, tiek ņemta vērā peļņa, kas kredīta devējam atrauta tieši šīs pirmstermiņa atmaksas dēļ, it īpaši par kredītu vēl iekasējamo līgumisko procentu zudums.

35 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. oktobris, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Sabiedriskā transporta pakalpojumu līguma tieša piešķiršana), C-515/18, EU:C:2019:893, 23. punkts).

36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punktu dalībvalstis var paredzēt kredīta devēja tiesības uz taisnīgu un objektīvu kompensāciju par iespējamām izmaksām, kas tieši radušās kredīta pirmstermiņa atmaksas dēļ, tomēr nepiemērojot patērētājam sankcijas un attiecinot to tikai uz kredīta devēja finansiālo zaudējumu. Turklāt dalībvalstis var paredzēt, ka kompensācija nedrīkst pārsniegt noteiktu līmeni vai ka to var atļaut tikai uz noteiktu laiku.

37 Pirmām kārtām, attiecībā uz jēdzienu "iespējamās izmaksas, kas tieši saistītas ar pirmstermiņa atmaksu" ir jānorāda, ka jēdziena "izmaksas" saturs nav viennozīmīgs, taču tās tiesību normas, kurā šis jēdziens ir minēts, konteksta analīze sniedz lietderīgas norādes tās interpretācijai.

38 Vispirms jānorāda, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta otrajā teikumā ir noteikts maksimālais apmērs kompensācijai, kura kredīta devējam var tikt maksāta saistībā ar finansiālajiem zaudējumiem, kas tam radušies pirmstermiņa atmaksas dēļ. Kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 29. punktā – šāds maksimālais apmērs norāda uz Savienības likumdevēja vēlmi neizslēgt, ka šādi iespējamie finansiālie zaudējumi saistībā ar procentiem, kurus kredīta devējs nesaņems pirmstermiņa atmaksas dēļ, var tikt ņemti vērā šīs kompensācijas aprēķinā.

39 Turpinot, Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta trešajā teikumā paredzētajai dalībvalstu iespējai noteikt, ka kredīta devējs šādu kompensāciju varēs pieprasīt tikai par noteiktu laiku, nebūtu jēgas, ja kompensācijas aprēķinā varētu ņemt vērā vienīgi papildu administratīvās izmaksas, kas kredīta devējam radušās pirmstermiņa atmaksas dēļ, jo šīs administratīvās izmaksas rodas tikai vienu reizi un neturpinās.

40 Visbeidzot, Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmajā teikumā ietvertā atsauce uz "iespējamām" izmaksām pierāda, ka Savienības likumdevējs dalībvalstīm piešķirto atļauju ieviest kompensācijas sistēmu nav ierobežojis vienīgi ar kredīta devēja faktiski segtajām pirmstermiņa atmaksas administratīvās pārvaldības izmaksām, bet šī sistēma var segt arī atrauto peļņu, kuras apmērs kredīta pirmstermiņa atmaksas brīdī vēl nav noteikts.

41 Otrām kārtām, šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2014/17 25. panta konteksta analīze. Proti, pirmkārt, no kredīta devēju informācijas sniegšanas pienākuma apmēra izriet, ka Savienības likumdevējs ir vadījies no principa, ka dalībvalstu ziņā atstātas kredīta devēja tiesības uz kompensāciju var ietvert kredīta devējam atrauto peļņu.

42 Tādējādi, pirmām kārtām, Direktīvas 2014/17 25. panta 4. punktā ir paredzēts kredīta devēja pienākums sniegt patērētājam nepieciešamo informāciju, lai viņš varētu izvērtēt iespēju savu kredītu atmaksāt pirms termiņa. Tātad nav izslēgts, ka šādas atmaksas gadījumā patērētājam ir arī citas saistības pret kredīta devēju, nevis tikai atmaksāt viņam kredīta atlikumu. Tāpat tas, ka šajā tiesību normā ir atsauce uz kredīta devēja "izmantotiem pieņēmumiem", pierāda, ka pirmstermiņa atmaksas gadījumā kredīta devējam maksājamās kompensācijas aprēķins neaprobežojas tikai ar gadījumu, kad patērētājs ir samaksājis šādas atmaksas radītās administratīvās pārvaldības izmaksas, kas faktiski radušās kredīta devējam.

43 Otrām kārtām, jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2014/17 14. panta 1. un 2. punktu kredīta devējam, izmantojot ESIL, kuras paraugs ir iekļauts šīs direktīvas II pielikuma A daļā, ir jāsniedz patērētājam informācija, kas nepieciešama pirms līguma noslēgšanas. ESIL parauga 9. iedaļā "Pirmstermiņa atmaksa" ir precizēta informācija, kas šajā ziņā ir jāsniedz patērētājam gadījumā, kad šāda atmaksa nozīmē, ka patērētājam ir jāsedz "maksa par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu".

44 Minētās direktīvas II pielikuma B daļas 9. iedaļā ir precizēti norādījumi ESIL aizpildīšanai, it īpaši attiecībā uz pirmstermiņa atmaksu. No šiem norādījumiem izriet, ka kompensācijas summa var būt atkarīga no vairākiem faktoriem, tostarp "no jau atmaksātās summas vai pirmstermiņa atmaksas brīdī spēkā esošās procentu likmes". Šie elementi liecina, ka jēdziens "kompensācija" var segt izmaksas, kas nav papildu administratīvās izmaksas, kuras kredīta devējam radušās saistībā ar pirmstermiņa atmaksu, jo šādām izmaksām parasti nevajadzētu būt atkarīgām no "spēkā esošās procentu likmes". Turklāt saskaņā ar šā II pielikuma B daļas 9. iedaļu kredīta devējam ESIL iedaļā par maksu saistībā ar kredīta pirmstermiņa atmaksu ir jāvērš patērētāja

uzmanība uz "jebkādu maksu par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu" – tas arī norāda, ka jēdziens "izmaksas" pirmstermiņa atmaksas gadījumā varētu aptvert izmaksas, kuras nav šīs papildu administratīvās izmaksas.

45 Otrkārt, Direktīvas 2008/48 16. panta 4. punkta b) apakšpunktā – kurā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis var atļaut pārsniegt minētās direktīvas 16. panta 2. punktā paredzēto kompensācijas maksimālo apjomu, – ir noteikts, ka šīs valstis var paredzēt kredīta devējam tiesības izņēmuma kārtā pieprasīt kompensāciju, kas pārsniedz minēto maksimālo apmēru, ja tas var pierādīt, ka zaudējumi, kuri radušies pirmstermiņa atmaksas rezultātā, pārsniedz saskaņā ar šo pēdējo minēto tiesību normu noteikto summu. Kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 54. un 55. punktā, tas pierāda, ka procenti, kas vairs netiek iekasēti no pirmstermiņa atmaksas brīža, var būt atlīdzināmi un ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka kredīta devēja finansiālie zaudējumi, kurus veido procenti, var būt daļa no iespējamajām izmaksām, kas tam rodas saistībā ar šo atmaksu. No Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta formulējuma nav redzams, ka Savienības likumdevējs būtu vēlējies mainīt šo situāciju attiecībā uz patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu.

46 Trešām kārtām, interpretācija, kura izslēgtu dalībvalstu iespēju paredzēt kompensāciju par atrauto peļņu pirmstermiņa atmaksas gadījumā, būtu pretrunā Direktīvas 2014/17 mērķim. Proti, šīs direktīvas 1. pantā ir paredzēts, ka tajā ir tikai paredzēts kopējs regulējums dažiem aspektiem dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz patērētāju kredītlīgumiem, kas attiecas uz mājokļa nekustamo īpašumu, un minētās direktīvas 66. apsvēruma priekšpēdējā teikumā ir teikts, ka kompensācija būtu jāaprēķina saskaņā ar valsts tiesību normām par kompensāciju. Tādējādi no Direktīvas 2014/17 1. panta un 25. panta 3. punkta, lasot tos šīs direktīvas 66. apsvēruma gaismā, izriet, ka Savienības likumdevējs ir atstājis dalībvalstīm izvēli noteikt pieļaujamos izmaksu elementus, ciktāl tā ir taisnīga un objektīvi pamatota kompensācija par tiešajām izmaksām, kas radušās kredīta pirmstermiņa atmaksas dēļ, un ciktāl tā nav sankcija un nepārsniedz kredīta devēja finansiālos zaudējumus.

47 Kā ģenerāladvokāts būtībā norādījis secinājumu 47. un 51. punktā, Direktīvas 2014/17 mērķi neaprobežojas ar vēlmi nodrošināt augstu aizsardzības līmeni patērētājiem, bet ietver arī efektīva un konkurencē balstīta ar mājokļa nekustamo īpašumu saistītu kredītlīgumu iekšējā tirgus izveidi. Tādējādi valsts likumdevējs, ņemot vērā tam sniegto iespēju noteikt pieļaujamo izmaksu elementus, kompensācijas elementos drīkst iekļaut kredīta devējam atrauto peļņu, ja tas to uzskata par nepieciešamu, lai veicinātu Direktīvas 2014/17 mērķu sasniegšanu savā mājokļa īpašuma tirgū. Konkrēti – kā ģenerāladvokāts precizējis secinājumu 50. punktā – ja pastāvētu tāds tiesiskais regulējums, kurā kredīta devējiem nav ļauts saņemt kompensāciju par vēl iekasējamo līgumisko procentu zudumu, ir sagaidāms, ka kredīta devēji izvēlēsies citas stratēģijas ar potenciāli nelabvēlīgu ietekmi uz Direktīvas 2014/17 mērķiem, piemēram, ierobežos piedāvāto kredīta produktu klāstu vai noteiks augstākas procentu likmes visiem patērētājiem.

48 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā, lai kredīta devējam nodrošinātu kompensāciju par mājokļa nekustamā īpašuma iegādes nolūkos patērētājam piešķirta kredīta pirmstermiņa atmaksu, tiek ņemta vērā peļņa, kas kredīta devējam ir tieši atrauta ar pirmstermiņa atmaksu, un it īpaši šim kredīta devējam nodarītie finansiālie zaudējumi – attiecīgā gadījumā saistībā ar atlikušajiem līgumiskajiem procentiem, kuri vairs netiks iekasēti –, ja kompensācija ir taisnīga un objektīva, ja patērētājam nav piemērota nekāda sankcija un ja kompensācija nepārsniedz šos finansiālos zaudējumus.

Par otro jautājumu

49 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir ietverti priekšraksti, kuri attiecas uz to, kā ir aprēķināma peļņa, kas rodas, kredīta devējam atkārtoti ieguldot līdzekļus, kuri iegūti mājokļa nekustamā īpašuma iegādei patērētājam piešķirtā kredīta pirmstermiņa atmaksas rezultātā, un kuri ir jāņem vērā, lai noteiktu kredīta devējam atrauto peļņu, un – attiecīgā gadījumā – vai saskaņā ar šiem priekšrakstiem valsts tiesiskajā regulējumā citastarp ir jāņem vērā veids, kādā kredīta devējs faktiski izmanto pirms termiņa atmaksāto summu, un vai – apstiprinošas atbildes gadījumā – valsts tiesiskajā regulējumā kredīta devējam var tikt atļauts aprēķināt šo atrauto peļņu, ņemot vērā starpību starp zaudētajiem līgumiskajiem procentiem, kuri par kredītu vēl ir iekasējami, un paušālu peļņu, kura būtu gūta ar to, ka pirms termiņa atmaksātā summa tiktu atkārtoti ieguldīta drošos vērtspapīros, kuru termiņš ir identisks šā kredīta termiņam.

50 Pirmām kārtām, ir jāatgādina – kā tas izklāstīts šā sprieduma 46. punktā – ka Direktīvas 2014/17 66. apsvērumā ietvertā tiešā atsauce uz valsts tiesību normām kompensācijas jomā norāda, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmajā un otrajā teikumā ir vienīgi noteikts, ka kompensācijai ir jābūt taisnīgai un objektīvai, ka tai ir jāattiecas tikai uz tiešajiem zaudējumiem, ka tā nav patērētājam uzlikta sankcija un ka tā nedrīkst pārsniegt kredīta devēja finansiālos zaudējumus. Turklāt šajā direktīvā nav nevienas citas konkrētas norādes par iespējamās kompensācijas aprēķinu – tas nozīmē, ka šā aprēķina detaļu noteikšana ir atstāta dalībvalstu ziņā.

51 Šo konstatējumu apstiprina, pirmkārt, Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmais un trešais teikums, no kuriem tostarp izriet, ka dalībvalstis "var paredzēt" kompensācijas nosacījumus. Otrkārt, no Direktīvas 2014/17 II pielikuma A daļā ietvertā ESIL parauga 9. iedaļas izriet, ka kredīta devējam ir jānorāda par aizdevuma pirmstermiņa atmaksu iekasējamās maksas summa vai, ja tas nav iespējams, tās aprēķināšanas metode; tas nozīmē, ka ir iespējamas vairākas metodes, lai aprēķinātu kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu.

52 Otrām kārtām, attiecībā uz jautājumu par to, vai valsts tiesiskajā regulējumā ir jāņem vērā veids, kādā kredīta devējs faktiski izmanto pirms termiņa atmaksāto summu, šā sprieduma 40. punktā jau ir norādīts, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punktā ietvertā atsauce uz "iespējamajām" izmaksām, kas radušās kredīta devējam, pierāda, ka šo izmaksu aprēķinā nav obligāti jābalstās uz priekšlaicīgi atmaksātās summas faktisko izmantošanu, bet ka šo izmaksu aprēķināšanas metodē var tikt ņemta vērā arī kredīta devējam atrautā peļņa, kuras apmērs kredīta pirmstermiņa atmaksas brīdī vēl nav noteikts. Kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 60.–62. punktā, ciktāl ir ievērotas Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmajā un otrajā teikumā paredzētās prasības, tas, ka kompensācija tiek aprēķināta, izmantojot metodi, kas ietver hipotētisku elementu, nav pretrunā Direktīvai 2014/17.

53 Trešām kārtām, attiecībā uz tā sauktās "pasīva un aktīva" metodes pieļaujamību iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tāds aprēķins par kredīta pirmstermiņa atmaksas rezultātā iegūto līdzekļu atkārtotas ieguldīšanas ienesīgumu, kura pamatā ir paušāla atkārtota ieguldīšana tāda paša termiņa drošos vērtspapīros kapitāla tirgū, atbilst Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punktā paredzētajām prasībām, proti, vai runa ir par taisnīgu un objektīvu kompensāciju, vai patērētājam netiek piemērota sankcija un vai kompensācija nepārsniedz kredīta devēja finansiālos zaudējumus.

54 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad mājokļa nekustamā īpašuma iegādei patērētājam piešķirts kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa, dalībvalstīm ir jāraugās, lai kredīta devēja veiktais atrautās peļņas aprēķins, kurā ņemts vērā pirms termiņa atmaksātās summas paušāls ienesīgums, rada tādas sekas, ka kompensācija ir taisnīga un objektīva, ka tā nepārsniedz kredīta devēja finansiālos zaudējumus un ka patērētājam ar to netiek piemērota nekāda sankcija. Direktīvā 2014/17 nav prasīts, lai šādā aprēķinā tiktu ņemts vērā veids, kādā kredīta devējs faktiski izmanto pirms termiņa atmaksāto summu.

Par tiesāšanās izdevumiem

55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 25. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas ir piemērojams arī tad, ja patērētājs pirms termiņa izpilda saistības, kuras viņam radušās pēc mājokļa nekustamā īpašuma iegādei noslēgta patērētāja kredītlīguma izbeigšanas valsts tiesību aktos paredzētajos nosacījumos.

2) Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkta pirmais teikums

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā, lai kredīta devējam nodrošinātu kompensāciju par mājokļa nekustamā īpašuma iegādes nolūkos patērētājam piešķirta kredīta pirmstermiņa atmaksu, tiek ņemta vērā peļņa, kas kredīta devējam ir tieši atrauta ar pirmstermiņa atmaksu un it īpaši šim kredīta devējam nodarītie finansiālie zaudējumi – attiecīgā gadījumā saistībā ar atlikušajiem līgumiskajiem procentiem, kuri vairs netiks iekasēti –, ja kompensācija ir taisnīga un objektīva, ja patērētājam nav piemērota nekāda sankcija un ja kompensācija nepārsniedz šos finansiālos zaudējumus.

3) Direktīvas 2014/17 25. panta 3. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

gadījumā, kad mājokļa nekustamā īpašuma iegādei patērētājam piešķirts kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa, dalībvalstīm ir jāraugās, lai kredīta devēja veiktais atrautās peļņas aprēķins, kurā ņemts vērā pirms termiņa atmaksātās summas paušāls ienesīgums, rada tādas sekas, ka kompensācija ir taisnīga un objektīva, ka tā nepārsniedz kredīta devēja finansiālos zaudējumus un ka patērētājam ar to netiek

piemērota nekāda sankcija. Direktīvā 2014/17 nav prasīts, lai šādā aprēķinā tiktu ņemts vērā veids, kādā kredīta devējs faktiski izmanto pirms termiņa atmaksāto summu.

[Paraksti]